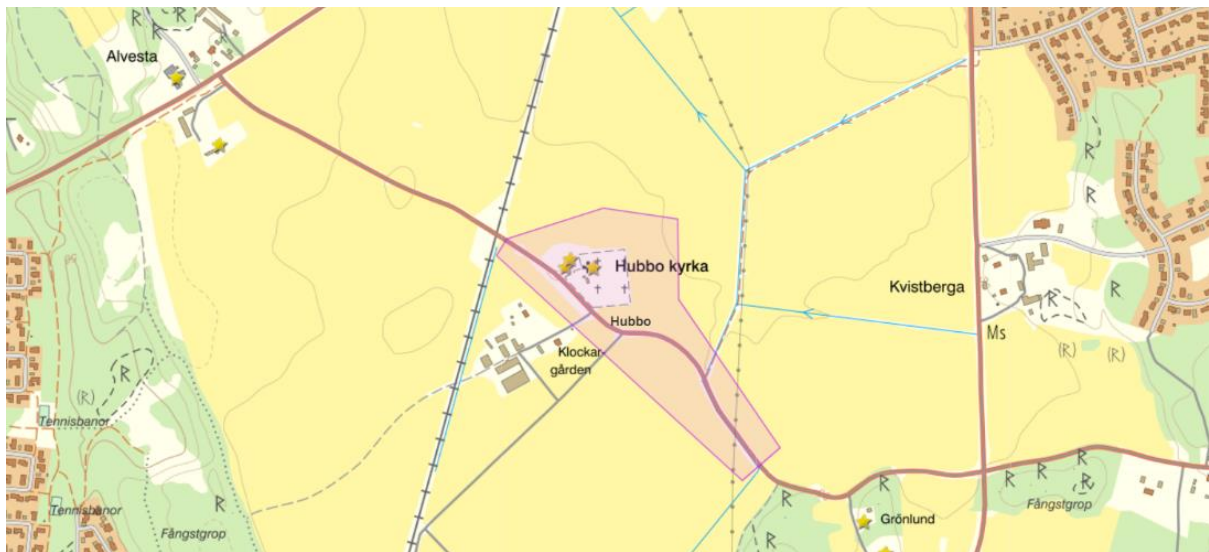

HUBBO

OMGIVANDE LANDSKAP/SIKTLINJER

Hubbo socken ligger i södra Västmanland strax söder om Tillberga stationssamhälle. Kyrkan och kyrkogården utmärker sig i omgivande slättlandskap. Kyrkbyn ligger som en ensam ö i ett öppet odlingslandskap. I socknens västra delar går den stora rullstensåsen Badelundaåsen i nord-sydlig riktning. Huvudort är Tillberga stationssamhälle, ca två kilometer norr om kyrkan, framvuxet under senare hälften av 1800-talet och 1900-talet på Mälby och Sörby gårds ägor. Samhället syns från kyrkan. Järnvägen Tillberga-Västerås passerar strax väster om byn. I söder ligger Hökåsen, en stor villadominerad förort till Västerås.

Sydost om kyrkan ligger en höjd med fornlämningar i form av högar, hålväg, fossil åkermark och gravfält. Här ligger idag byn Jädra som består av en lantgård samt byggnader kopplade till kyrkans verksamhet uppförda under 1800- och 1900-talet.

VÄGNÄT/STIGAR/VATTENDRAG

Landsvägen passerar strax söder om kyrkan. Strax väster om kyrkan går järnvägen mellan Västerås och Sala som anlades år 1875. Där järnvägen passerade landsvägen vid kyrkan fanns tidigare en banvaktarstuga. Flera lämningar efter äldre färdvägar finns i omgivande skogsområden söder och öster om kyrkan.

KYRKAN, DESS PLACERING OCH BYNS UTBREDELSE

Under 1300-talet uppfördes nuvarande kyrka i gråsten med tegelmurade gavelrösten. Den ersatte troligen en träkyrka från 1100-talet. Kyrkans äldsta inventarium är en dopfunt i sandsten som antas vara från 1100-talet. I anslutning till kyrkan ligger före detta sockenstugan från 1700-talets början. Intill den finns en prästgård från 1760-talet som senare blev komministerbostad. Exteriören har genomgått en del förändringar, men den rödfärgade panelen är bibehållen. Strax söder om kyrkan ligger en gård. Infarten är kantad med träd. Här låg troligen en klockarbostaden.

Prästens bostäder samt skolbyggnaderna har tidigare legat spridda i de båda omgivande byarna Alvesta nordväst och Jädra sydost om kyrkan. Under 1950-talet uppfördes nya byggnader för prästgårdens arrendator och lantarbetare i Grönlund som ligger på norra sidan om berget vid Jädra.

Komministergården låg under 1700- och 1800-talet i Alvesta nordväst om kyrkan. Gården finns troligen kvar. 1953 byggdes ett bostadshus på Verkstadsgatan i Tillberga som användes som pastorsexpedition och bostad för prästen under 1900-talets andra del.

I Alvesta by låg en småskola med två byggnader som byggdes 1878. Byggnaden är idag privatägd. Vid Jädra by finns Norbergsskolan från 1826. Den byggdes med hjälp av en donation för skolväsendets utveckling instiftat av Samuel Norberg som var född i socknen och son till en av kyrkoherdarna. Byggnaden är idag privatägd.

GRÖNSTRUKTUR

En äldre väg kantad av en allé leder fram till kyrkan från öster. En GC-väg söderifrån ansluter till allén. Den äldre kyrkogården har mot väster och nordväst haft ungefär samma utsträckning sedan 1600-talet, medan den mot övriga sidor blev utvidgad 1904–07. Kyrkogården omges av stenmur och häckar med spridda högväxta lövträd. Både kyrkogård och allén framträder markant i det omgivande öppna odlingslandskapet. Gården söder om kyrkan är omgiven av högväxta granar.

BEBYGGELSE

<i>Byggnadstyp</i>	<i>Årtal</i>	<i>Kommentar</i>
Ja Kyrkan	1300-tal	
Ja Prästgård	1760-tal	Senare komministergård och kyrkvaktmästare.
Ja Sockenstuga	1760-tal	
Klockaregård		
Fattigstuga		
Ja Skolhus	1836	
Tiondebod		
Sockenmagasin		
Kyrkstall		

TIDSPERIOD OCH VÄRDERING

Äldre medeltid till 1350	1 Betydande värde som helhet
Yngre medeltid 1350–1550	o 2 Betydande värde i delar
1550–1760	3 Få betydande värden
o 1760–1860	
1860–1920	
1920–2000	
Blandad Tidsperiod	

UTMÄRKANDE KARAKTÄRSDRAG

Kyrkomiljön ligger som en ö i odlingslandskapet. Byggnader med verksamhet kopplade till kyrkan ligger spridda i byarna Jädra och Alvesta. Det är dock inte sockengemensamma byggnader.

ANVÄNDNING IDAG

Kyrklig verksamhet.

ATT TÄNKA PÅ

Fornlämningar är skyddade enligt 2:e kapitlet kulturmiljölagen.

Kyrkobyggnaden, kyrkotomten, de kyrkliga inventarierna och begravningsplatsen skyddas genom 4:e kapitlet kulturmiljölagen.

Miljöbalkens generella biotopskydd gäller för odlingsrösen, stenmurar, åkerholmar, alléer (även enkelradig), småvatten och våtmarker, källor samt pilevallar (hamlade träd på rad).

Delar av marken inom området kan regleras av detaljplan enligt plan- och bygglagen.

VIDARE UNDERSÖKNINGAR

Varför placerades kyrkan på nuvarande plats? Ägoförhållanden?

Norbergsskolan, de två mindre skolbyggnaderna i Alvestra samt de två bostadshusen för arrendatorn som uppfördes på 1950-talet har inte besökt i fält.

De i prästgårdsinventeringen inventerade arrendatorsbostad samt lantarbetarbostad har inte lokaliserats i fält och ej inventerade.

KÄLLOR

Kyrkokaraktärisering Hubbo kyrka 2004–2005, Västerås stift

Västeråsbygden: ett program för kulturminnesvård. D. 1, Sockenvis beskrivning över kulturminnen. (1987). Västerås: Kulturnämnden.

Fornlämningsregistret, www.raa.se 2021-11-09

Lantmäteriet, äldre kartmaterial, www.lantmateriet.se 2021-11-09

Hubbo kyrka.

Före detta prästgård, senare komministerbostad, vaktmästarbostad. Idag församlingshem.

Före detta sockenstuga från 1760-tal. Idag förråd.

Väg mot Jädra by.

Cykelväg mot Hökåsen.

Järnvägsspår väster om kyrkan.

Vy mot Alvesta by med före detta småskola till vänster.